Pracovník/pracovnice pronájmu prádla (kód: 31-028-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů: Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání: Pracovník pronájmu prádla
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků pro pronájem prádla	3
Orientace v sortimentní skladbě textilií pro pronájem prádla	3
Orientace v základních technologiích praní a žehlení pronajímaných výrobků	3
Řízení a kontrola toku pronajímaného prádla v rámci jeho údržby	3
Třídění, opravy a expedice prádla	3
Identifikace a značení prádla a vytváření systémů logistiky	3
Jednání se zákazníkem prádelny	3
Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků pro pronájem prádla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozeznat základní druhy textilií a identifikovat vazbu plátnovou, keprovou a atlasovou	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit technologický postup údržby bavlněných a směsových výrobků včetně podmínek praní, sušení a žehlení výrobků	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Rozeznat tkaniny z tzv. mikrovláken a identifikovat vlastnosti polyesterové tkaniny z tzv. mikrovláken	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zvolit technologický postup údržby tkanin z tzv. mikrovláken včetně podmínek praní, sušení a žehlení výrobků	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Rozeznat materiálové složení a zvolit technologický postup údržby v případě operačních oděvů a plášťů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v sortimentní skladbě textilií pro pronájem prádla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozeznat hlavní skupiny zdravotnického prádla a roztřídit prádlo podle skupin; roztřídit alespoň tři sortimentní skupiny podle velikostních skupin a odhadnout přibližné rozměry	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Rozeznat hlavní skupiny hotelového prádla a roztřídit prádlo podle skupin; identifikovat základní vlastnosti hotelového prádla, zejména z hlediska gramáže, vazby a kvality	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Rozeznat základní typy uzávěrů ložního prádla a identifikovat jejich přednosti a nedostatky	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Rozeznat hlavní velikostní skupiny pracovních oděvů, změřit základní míry postavy v případě pracovních kalhot, pracovní košile a pracovního pláště	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Dodržovat základní normy při výběru zdravotnického prádla rovného i tvarového	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Uvést základní normy a kritéria při výběru oděvů používaných v potravinářství	Ústní ověření
g) Uvést základní normy a kritéria při výběru oděvů používaných ve zvláštních odvětvích (pro záchrannou službu, záchranný hasičský sbor, svářeče, chemický průmysl, dopravní službu)	Ústní ověření
h) Rozeznat základní vlastnosti výrobků (rozeznat materiál a tvar výrobků) a navrhnout vhodný technologický postup pro údržbu dalších pronajímatelných výrobků (mopů, čisticích hadrů, rohoží)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v základních technologiích praní a žehlení pronajímaných výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat základní požadavky a normy na hygienu prádla, praní a provozu prádelny; zvolit technologický postup pro odstranění tzv. mikrobiologického znečištění; zvolit technologický postup pro tzv. kontaminované prádlo, zejména s přihlédnutím k možným hygienickým nebezpečím	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Dodržovat zásady a normy pro tzv. dezinfekční praní zdravotnického, potravinářského a hotelového prádla a zvolit technologický postup pro tzv. termodezinfekční a chemotermodezinfekční praní	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Dodržovat zásady osobní hygieny pracovníka pronájmu prádla v expedici, zejména s přihlédnutím k možným nebezpečím při práci s kontaminovaným prádlem	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Stanovit pro konkrétní sortiment (3 různé kusy) tvarového prádla určeného k pronájmu vhodný způsob praní a žehlení	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zvolit technologický postup pro žehlení 3 kusů prádla z různých sortimentů pronajímaného prádla (finišování nebo žehlení na lisech nebo žehlení v kabinetové žehlicí soupravě)	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Dodržovat předpisy pro různé sortimentní druhy zdravotnické techniky, identifikovat textilní materiály těchto výrobků a navrhnout technologický postup pro jejich prádelenské zpracování	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a kontrola toku pronajímaného prádla v rámci jeho údržby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Organizovat tok pronajímaného prádla od sběrného místa do prádelny a zpět (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyplnit jeden objednávkový formulář základními údaji o pronajímaném prádle (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Pracovat s klecovým kontejnerem a provést jeho dezinfekci (jedenkrát)	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Dodržovat základní hygienické zásady pro používání vozidel pro přepravu pronajímaného prádla	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Třídění, opravy a expedice prádla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat základní znaky a vlastnosti prádla při příjmu pronajímaného prádla z prádelny do výdejny (velikosti, žehlení, složení, zapínání, funkčnost pružinek)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Roztřídit jednu dávku přijatého prádla z prádelny (sortiment, velikost)	Praktické předvedení
c) Připravit jednu kompletní dodávku pro zákazníka včetně balení, kompletace kontejneru, dokladů	Praktické předvedení
d) Posoudit a provést nejčastější a nejjednodušší opravy prádla (výměna knoflíku, zašití dírky, oprava švu), odhadnout stav (pevnost) materiálu a stáří s přihlédnutím k dalším opravám prádla	Praktické předvedení
e) Posoudit neodeprané skvrny na 5 kusech prádla a určit jejich původ (krev, rez, mastnota, žluté skvrny na kuchyňském prádle, propisovací tuha) a rozhodnout o dalším postupu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Identifikace a značení prádla a vytváření systémů logistiky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat 3 kusy osobního prádla pomocí čárových kódů a čipů	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Pracovat se základními informacemi uloženými v kódu nebo čipu (ověřit stáří kusu prádla, identifikovat posledního zákazníka)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést upevnění čárového kódu na textilním výrobku (nažehlení) na jednom kusu prádla	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zavést (zařadit) jednoho nového zákazníka do existujícího logistického systému a přidělit prádlo novému zákazníkovi (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Pracovat se základními položkami logistického systému pronájmu prádla (nákup, vyřazování, sklad, evidence, inventura a návaznosti na ekonomiku firmy), vypracovat vyřazovací protokol k vyřazení jednohu kusu prádla (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Jednání se zákazníkem prádelny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést jednání se zákazníkem, vést rozhovor se zákazníkem, který se zajímá o pronájem prádla z hlediska platné legislativy pro daný obor činnosti zákazníka (modelová situace)	Praktické předvedení
b) Předvést reklamační řízení a dodržovat reklamační řád a související zákony a předpisy (modelová situace)	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů elektrickým proudem	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s elektrickými stroji a zařízeními	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů popálením nebo opařením	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s tepelnými stroji a zařízením	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů souvisejících s nebezpečnými chemickými látkami	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s nebezpečnými chemickými látkami	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik požáru	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Dodržovat zásady požární prevence a postup činností při vzniku požáru	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik ostatních úrazů (úrazy pohybujícími se částmi strojů, pádem z výšky)	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Dodržovat zásady bezpečnosti práce pro předcházení vzniku ostatních úrazů (úrazy pohybujícími se částmi strojů, pádem z výšky)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněn předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://nsp.cz/jednotka-prace/pracovnik-pradelen-a-cist#zdravotni-zpusobilost).

Autorizovaná osoba zpracuje seznam strojového vybavení (strojů a zařízení používaných v rozsahu hodnoticího standardu) a předá ho uchazeči minimálně 1 týden před zkouškou, nedohodne-li se s uchazečem jinak.

Autorizovaná osoba dále připraví modelové situace z provozu v návaznosti na ověřované kompetence, kde je u kritéria hodnocení uvedeno, že se jedná o modelovou situaci, přičemž se předpokládá, že při ověřování odborné kompetence **Jednání se zákazníkem prádelny** se obě kritéria hodnocení mohou ověřit na modelových situacích, pokud situace v reálném provozu neumožní provést ověření při reálném jednání se zákazníkem.

Ověřování bude spojeno v navazující činnosti vedoucí k úplnému vykonání služby pronájmu prádla a oděvů. Konkrétní skladba zakázky vyplyne z aktuální zakázky firmy.

Při ústním ověřování spojeném s praktickým předvedením uchazeč stručně vysvětlí pojem nebo jev, jeho uplatnění v praxi, podmínky a příklady použitého technologického procesu.

Při ověřování odborných kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet k dodržování hygienických pravidel a zásad vedoucích k naplňování podmínky bezpečnosti práce v prádelnách a čistírnách oděvů a prádla. Dále je třeba posuzovat hospodárné využívání zdrojů energie, vody a chemických přípravků, dodržování ekologických principů při provádění služby, bezpečné provádění všech úkonů a časové zvládání jednotlivých operací.

Při ověřování kritérií hodnocení b), c) a e) odborné kompetence **Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků pro pronájem prádla** uchazeč určí 3 vzorky podle zadání každého kritéria, při ověřování kritéria hodnocení a) určí 2 vzorky plátnové vazby, 2 vzorky keprové vazby a 2 vzorky atlasové vazby.

Při ověřování kritérií hodnocení a) až h) odborné kompetence **Orientace v sortimentní skladbě textilií pro pronájem prádla** roztřídí uchazeč minimálně 50 kg prádla, přičemž v něm musí byt zastoupen celý sortiment uvedený v těchto kritériích.

Při ověřování kritéria hodnocení d) odborné kompetence **Třídění, opravy a expedice prádla** autorizovaná osoba zvolí jeden druh poškození.

Při ověřování odborných kompetencí **Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků pro pronájem prádla**, **Orientace v sortimentní skladbě textilií pro pronájem prádla** a **Orientace v základních technologiích praní a žehlení pronajímaných výrobků** uchazeč předvede a vysvětlí, které normy, vyhláška a oborové specifikace se k těmto činnostem vztahují a jaké podmínky z nich pro provoz prádelny vyplývají, přitom bude používat předpisy uvedené v kapitole Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky.

Pro hodnocení odborné kompetence **Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren** zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění všech zadaných úkolů, tj. jak zásady zachovává při obsluze všech strojů a zařízení nebo při provádění souvisejících činností v provozu, kde se koná zkouška. Není

požadováno zkoušet dodržování BOZP na samostatném úkolu.

Při hodnocení způsobu zhotovení služby bude provedeno výsledné hodnocení vizuálně i senzoricky, proběhne obvyklá kontrola kvality vyprání nebo vyčištění, případně odstranění skvrn na pronajímaném prádle. Předmětem hodnocení bude i kreativita a manuální zručnost uchazeče, jeho orientace v textilních materiálech, sortimentu prádla a oděvů a použitých prádelenských technologiích. Důraz bude kladen na bezpečnost práce a úsporu použitých prostředků.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na chemii nebo textilní výrobu nebo oděvnictví + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti chemie nebo textilní výroby nebo oděvnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla.
- Vysokoškolské vzdělání nejméně bakalářského studijního programu se zaměřením textilním nebo oděvním nebo kožedělným nebo chemickým nebo strojírenským nebo elektrotechnickým nebo ekonomickým a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla.
- Profesní kvalifikace 31-028-H Pracovník pronájmu prádla + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla.

Další požadavky:
Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo pro místní rozvoj, www.mmr.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici provozovnu prádelny vybavenou na odpovídající úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Prádelna zajišťující pravidelný svoz zakázek od zákazníků vlastními nebo smluvními dopravními prostředky, zdravotnické prádlo rovné i tvarové podle sjednané zakázky
- Provoz, který eviduje zakázky také elektronickou formou, software k evidenci zákazníků a čipů
- Provoz vybavený pracími stroji (wash-extraktory), jakož i pracími stroji pro kontinuální praní a velkokapacitní odvodňování a sušení prádla
- Provoz vybavený technologií pro žehlení tvarového a rovného prádla: válcový žehlicí stroj, skladač a stohovač, zařízení pro žehlení a finišování tvarového prádla (žehlicí lisy nebo kabinetové žehlicí soupravy a finišer)
- Provoz vybavený elektronickým řízením dávkování pracích prostředků a elektronickým systémem sledování toku zakázek prádelny
- Sada vzorků: textilní výrobky, bavlněná tkanina, polyesterová tkanina, směsová tkanina, tkanina v plátnové vazbě, tkanina v keprové vazbě, tkanina v atlasové vazbě, tkanina z mikrovlákna, tkanina pro výrobu operačních plášťů - všechny vzorky v minimálním počtu 3 kusy
- Sada vzorků pro opravy prádla (výměna knoflíku, zašití dírky, oprava švu) a sada vzorků prádla se skvrnami (krev, rez, mastnota, žluté skvrny na kuchyňském prádle, propisovací tuha)
- Objednávkové formuláře a vyřazovací protokoly v počtu 5 kusů od každého
- Modelové situace, minimálně jedna pro každé kritérium hodnocení, ke kterému je to uvedeno
- Normy: ČSN P ENV 14237 Textilie ve zdravotnictví; PNJ 602-80-2005 Prádlo pro hotely a restaurace. Technické požadavky (vydal Textilní zkušební ústav); ČSN EN 340 Ochranné oděvy. Všeobecné požadavky; všechny normy v platném znění
- Oborové specifikace vydané Textilním zkušebním ústavem: OS 801-01:2016 Praní - Odborné ošetření prádla ze zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb; OS 80-02:2017 Praní - Odborné ošetření prádla z potravinářských provozů; OS 80-03:2017 Praní - Odborné ošetření hotelového prádla; všechny oborové specifikace v platném znění

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Asociace prádelen a čistíren ČR, z. s., Brno
RENATEX, a. s., Ostrava - Poruba
CHRIŠTOF, spol. s r. o., Brno
Prádelna a čistírna Manela Vyškov, Vyškov